

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Prawo wyznaniowe
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Law on Religion
Kierunek studiów	Administracja
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	II stopnia
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	nauki prawne
Język wykładowy	j. polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. dr hab. Piotr Stanisław

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	1	5
ćwiczenia	30	1	

Wymagania wstępne	Posiadanie podstawowej wiedzy na temat systemu prawa polskiego, która przekazywana jest studentom w trakcie studiów I stopnia.

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu prawa wyznaniowego i przepisami obowiązującymi w zakresie tego prawa; wyjaśnienie specyfiki prawa wyznaniowego oraz zasad dotyczących tworzenia prawa wyznaniowego;
Wyrobienie umiejętności w zakresie: posługiwania się podstawowymi pojęciami z zakresu prawa wyznaniowego; poznania i zrozumienia roli prawa wyznaniowego; zrozumienia specyfiki związku wyznaniowego jako podmiotu prawa; wyrobienie umiejętności w zakresie korzystania ze różnych źródeł prawa i interpretacji przepisów prawnych; wyrobienie umiejętności samodzielnego rozwiązywania prostych problemów prawnych; wyrobienie umiejętności posługiwania się w mowie i piśmie terminologią z zakresu prawa wyznaniowego, używania tej terminologii w sposób spójny i zrozumiały;
Wyrobienie umiejętności odpowiedniej i rzeczowej oceny działań poszczególnych podmiotów z perspektywy realizacji wolności sumienia i religii; wyrobienie umiejętności wykorzystywania zdobytej wiedzy w praktyce zawodowej; wyrobienie umiejętności rzetelnego i odpowiedzialnego oceniania problemów wynikających z realizacji prawa do wolności sumienia i religii.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Zna terminologię używaną w prawie wyznaniowym, rozumie jej źródła oraz zastosowanie w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych.	K_W01
W_02	Posiada wiedzę na temat struktury organów państwa, ze szczególnym uwzględnieniem struktury i zadań rządowej administracji wyznaniowej.	K_W08
W_03	Zna genezę oraz atrybuty podmiotowości prawnomiędzynarodowej Stolicy Apostolskiej i Państwa Miasta Watykańskiego. Zna podstawy prawa konkordatowego,	K_W09

	specyfikę i rolę konkordatów jako umów międzynarodowych.	
W_04	Zna podstawowe pojęcia i zasady prawa wyznaniowego Unii Europejskiej, a także przepisy prawa UE dotyczące wolności religijnej i podmiotów wyznaniowych.	K_W10
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Obserwuje i interpretuje rolę jaką odgrywa zjawisko religijności w życiu społecznym, potrafi zanalizować jego wpływ na administrację publiczną.	K_U01
U_02	Wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu prawa wyznaniowego w celu analizowania i interpretowania zjawisk zachodzących w Polsce i innych wybranych państwach (w szczególności europejskich).	K_U02
U_03	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności z zakresu prawa wyznaniowego, korzystając przy tym z różnych źródeł.	K_U04
U_04	Precyzyjnie i spójnie wypowiada się w mowie i piśmie na tematy dotyczące zagadnień z zakresu prawa wyznaniowego.	K_U07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Ocenia poziom swojej wiedzy i umiejętności w zakresie prawa wyznaniowego. Rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, rozróżnia własne kompetencje i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia.	K_K01
K_02	Wskazuje i rozstrzyga problemy moralne i dylematy etyczne związane z wolności sumienia i religii oraz sytuacją prawną związków wyznaniowych.	K_K04
K_03	Przyjmuje odpowiedzialność za powierzone mu zadania wynikające z realizacji prawa do wolności sumienia i religii.	K_K06

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Pojęcie prawa wyznaniowego i jego relacja do prawa kanonicznego; prawne pojęcie „kościół” oraz „związku wyznaniowego” (z uwzględnieniem sposobów regulacji ich sytuacji prawnej); 2. Źródła polskiego prawa wyznaniowego z uwzględnieniem ich hierarchii; 3. Historia wolności religijnej i relacji Państwo – Kościół; 4. Prawna koncepcja wolności sumienia i religii (polskie unormowania konstytucyjne na tle standardów międzynarodowych) i uprawnienia z niej wynikające; 5. Prawo do sprzeciwu sumienia i zakaz dyskryminacji religijnej; 6. Prawo jako instrument ochrony wolności religijnej (przestępstwa przeciwko wolności sumienia i wyznania, cywilnoprawna ochrona swobody sumienia i uczuć religijnych jako dóbr osobistych); 7. Klasyfikacje modeli relacji Państwo – Kościół (z uwzględnieniem ich zróżnicowania w Unii Europejskiej); 8. Relacje Państwo – Kościół w Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r. (równouprawnienie kościołów i innych związków wyznaniowych; bezstronność władz publicznych w sprawach dotyczących przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych; autonomia, niezależność i współdziałanie w relacjach między państwem a kościołami i innymi związkami wyznaniowymi; konkordatowa i ustawowa forma regulacji stosunków między Rzeczpospolitą Polską i Kościołem Katolickim; ustawowa forma regulacji stosunków między Rzeczpospolitą Polską i innymi związkami wyznaniowymi);

9. Stolica Apostolska i Państwo Miasta Watykańskiego jako podmioty prawa międzynarodowego;
10. Kościelne jednostki organizacyjne jako podmioty praw i obowiązków na gruncie prawa polskiego (w tym: nabywanie i zbywanie majątku kościelnego, umowy dotyczące wykonywania pracy na rzecz kościelnych jednostek organizacyjnych), znaczenie zakazu dyskryminacji religijnej pracowników w odniesieniu do podmiotów kościelnych (w tym prawo do wymagania postawy lojalności wobec przyjmowanej etyki);
11. Struktura i zadania państwowej administracji wyznaniowej, komisje państwowo-kościelne;
12. Wyznaniowa forma zawarcia małżeństwa cywilnego;
13. Zasady organizacji nauczania religii w szkołach publicznych;
14. Finansowanie działalności kościelnej – uwarunkowania prawne (przepisy dotyczące ofiarności wiernych, Fundusz Kościelny, zwolnienia i ulgi podatkowe, regulacja spraw majątkowych kościelnych osób prawnych);
15. Sytuacja prawna osób duchownych (opodatkowanie dochodów osobistych, ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, duchowny jako świadek w postępowaniu administracyjnym).

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne <i>(lista wyboru)</i>	Metody weryfikacji <i>(lista wyboru)</i>	Sposoby dokumentacji <i>(lista wyboru)</i>
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny Praca z tekstem	Kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Egzamin / Zaliczenie ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół
W_02	Wykład konwencjonalny Wykład konwersatoryjny Praca z tekstem	Kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Egzamin / Zaliczenie ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół
W_03	Wykład konwencjonalny Wykład konwersatoryjny Praca z tekstem	Kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Egzamin / Zaliczenie ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół
W_04	Wykład konwencjonalny Wykład konwersatoryjny Praca z tekstem	Kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Egzamin / Zaliczenie ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Analiza tekstu Dyskusja Studium przypadku (case study)	Kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Egzamin / Zaliczenie ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół
U_02	Dyskusja Studium przypadku (case study)	Kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Egzamin / Zaliczenie ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół
U_03	Analiza tekstu Studium przypadku (case study)	Kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Egzamin / Zaliczenie ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół

U_04	Dyskusja Studium przypadku (case study)	Kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Egzamin / Zaliczenie ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja Praca w grupach w różnych rolach	Kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Egzamin / Zaliczenie ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół
K_02	Dyskusja Praca w grupach w różnych rolach	Kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Egzamin / Zaliczenie ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół
K_03	Dyskusja Praca w grupach w różnych rolach	Kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Egzamin / Zaliczenie ustne – w formie zdalnej	Uzupełnione i ocenione kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny Protokół

VI. Kryteria oceny, wagi

Kryterium oceny jest posiadanie wiedzy objętej tematyką przedmiotu. Ocena numeryczna w skali ocen od 2 do 5.

Ocena niedostateczna (2):

Brak podstawowej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych wytyczonych przez cele przedmiotu, wymagania i efekty kształcenia

Ocena dostateczna (3):

Minimalna wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne wytyczone przez cele przedmiotu, wymagania i efekty kształcenia

Ocena dobra (4):

Zadowolająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne wytyczone przez cele przedmiotu, wymagania i efekty kształcenia

Ocena bardzo dobra (5):

Gruntowna i pogłębiona wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne wytyczone przez cele przedmiotu, wymagania i efekty kształcenia

Szczegółowe warunki zaliczenia przedmiotu opisane są na stronie internetowej Katedry Prawa Wyznaniowego (www.kul.pl/wyznanie) – zakładka „Informacje dla studentów”.

Warunki zaliczenia zajęć dostosowane do zdalnej formy nauczania. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się dostosowane do zdalnej formy nauczania - Platforma Moodle , Teams.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	60
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	Min. 100

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
A. Mezglewski, H. Misztal, P. Stanisz, <i>Prawo wyznaniowe</i> , wydanie 3, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2011

Literatura uzupełniająca

- J. Krukowski, *Polskie prawo wyznaniowe*, Warszawa 2007;
M. Pietrzak, *Prawo wyznaniowe*, Warszawa 2013;
H. Misztal, *Historia relacji państwa do kościołów i innych związków wyznaniowych w Polsce*, w: *Prawo wyznaniowe*, red. H. Misztal, P. Stanisławski, wyd. 2, Lublin-Sandomierz 2003, s. 75-172;
J. Krukowski, *Kościół i państwo. Podstawy relacji prawnych*, Lublin 2000;
H. Misztal, P. Stanisławski, *Wolność wyznania a symbole religijne w życiu publicznym „państwa świeckiego”*, „*Annales Canonici*” 2010, t. 6, s. 37-54;
Polskie prawo wyznaniowe. Wybór orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, oprac. P. Sobczyk, M. Poniatowski, Lublin 2016;
M. Hucal, *Wolność sumienia i wyznania w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka*, Warszawa 2012;
Finansowanie Kościołów i innych związków wyznaniowych, red. P. Sobczyk, K. Warchałowski, Warszawa 2013;
Sprzeciw sumienia w praktyce medycznej – aspekty etyczne i prawne, red. P. Stanisławski, J. Pawlikowski, M. Ordon, Lublin 2014.
Obecność krzyża w przestrzeni publicznej. Doświadczenia niektórych państw europejskich, red. P. Stanisławski, M. Zawiaślak, M. Ordon, Lublin 2016.